

СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ АНГЛОМОВНИХ НЕОЛОГІЗМІВ У МЕДИЧНІЙ СФЕРІ

SEMANTIC AND STYLISTIC FEATURES OF TERMINOLOGICAL ENGLISH NEOLOGISMS IN THE MEDICAL SPHERE

Голікова О.М.,

orcid.org/0000-0002-7904-0616

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу

Харківського національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Бирюк Т.В.,

orcid.org/0000-0001-9152-6830

студентка VI курсу факультету соціально-гуманітарних технологій

Харківського національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

У статті розглядаються семантично-стилістичні особливості термінологічних англомовних неологізмів. Неологізми – це нові слова або словосполучення, які з'являються в мові внаслідок соціально-політичних змін, розвитку науки та техніки, нових умов побуту для позначення нового, раніше не відомого предмета або явища, для називання нового поняття.

У фокусі дослідження перебуває медичний дискурс, який містить як лінгвістичні, так і екстралінгвістичні компоненти. Під час аналізу основних теоретичних положень та понять ми проаналізували кілька визначень поняття «неологізм», навели визначення представників різних теорій.

За основу методології ми взяли класифікацію термінологічних неологізмів, згідно з якою вони поділяються на семантичні та морфологічні. До семантичної деривації належать такі способи утворення медичних термінів, як словоскладання і словосполучення, засновані на метафоричному чи метонімічному перенесенні. Серед морфологічної деривації ми виділили такі способи утворення неологізмів: афіксацію, словоскладання, конверсію та скорочення. Дослідження показало, що найбільш продуктивним способом утворення неологізмів в англійській мові є морфологічний, що говорить про відданість традиційним методам термінотворення.

Результати дослідження дозволили зробити висновок про те, що неологізація підмови медицини є тим явищем, що відповідає за формування номінантів, які позначають нові елементи внутрішнього та зовнішнього світу людини, що сприяє розвитку медичної науки та наукового пізнання.

Розглянуті неологізми показують, що підмова медицини є системою, яка динамічно розвивається, продуктивно використовує як словотворчі моделі всередині мови, так і спосіб адаптації нових іншомовних термінів. Деякі образи, що лежать у семантичній структурі неологізмів, дозволили нам побачити специфіку та універсальність мовного мислення в цьому професійному середовищі.

Ключові слова: неологізми, семантична деривація, морфологічна деривація, медична термінологія, медичний текст.

The article considers the semantic and stylistic features of terminological English neologisms. Neologisms are new words or phrases that appear in the language as a result of socio-political changes, the development of science and technology, new living conditions to define a new, previously unknown object or phenomenon, or to express a new concept.

The research focuses on medical discourse, which includes both linguistic and extralinguistic components. During the analysis of the main theoretical positions and concepts, we analyzed several definitions of the concept of “neologism”, noted the definitions of representatives of various theories.

The methodology was based on the classification of terminological neologisms, according to which they are divided into semantic and morphological. Semantic derivation includes such methods of forming medical terms as word formation or word combinations based on metaphorical or metonymic transference. Among the morphological derivation, we have identified the following ways of forming neologisms: affixation, word formation, conversion and reduction. The study showed that the most productive way to form neologisms in English is the morphological method, which indicates a commitment to traditional methods of term formation.

The results of the research concluded that the neologization of the subtext of medicine is a phenomenon responsible for the formation of nominees who denote new elements of the inner and outer world of man, which, in turn, contributes to the development of medical science and scientific knowledge.

The considered neologisms show that the basis of medicine is a system that is dynamically developing, productively uses both word-formation models within the language, and a way to adapt new foreign terms. Finally, some images that lie in the semantic structure of neologisms have allowed us to see the specificity and universality of linguistic thinking in this professional environment.

Key words: neologisms, semantic derivation, morphological derivation, medical terminology, medical text.

Будь-яке наукове відкриття, винахід або суспільна проблема відображається в мові, що характеризується величезним припливом нових слів до лексичного запасу тієї чи іншої мови. Виникнення великої кількості нових слів та необхідність їх опису зумовили становлення особливої гілки лексикології – неології – науки про неологізми.

Актуальність дослідження полягає в стрімкому розвитку медичної науки, впровадженні новітніх технологій, появі нових хвороб, розробці методів діагностики й лікування, приладів та інструментів медичного призначення. Система медичних наук уважається однією з розвинених рухомих наукових систем, де прискорений процес накопичення та фіксації нових знань породжує нові поняття й потребує відповідного формального вираження.

Для досягнення мети в нашій роботі вирішуються такі **завдання**: розглядаються термінологічні неологізми в англійській мові, надаються поняття та класифікація термінологічних неологізмів, з'ясовуються основні джерела неологізації та структурні типи термінологічних неологізмів у медицині, визначаються способи опрацювання зазначених термінологічних одиниць у перекладі.

Мова – це динамічна система, яка постійно розвивається. Деякі зміни в мові з'являються поступово, разом із розвитком та трансформацією суспільства, але існують ті зміни, які дуже легко помітити під час перегляду сучасних видань або спілкування з носієм мови. Такі новоутворені слова називають неологізмами.

Розширення лексичної системи є необхідною умовою для підлаштування мови до потреб суспільства на певному етапі його розвитку, а тому воно є неминучим [2, с. 171].

Термін «неологізм» варто розглядати як багатогранну, багатоаспектну структуру, яка має різні критерії щодо визначення поняття. У широкому розумінні неологізми – це нові слова або словосполучення, які з'являються в мові внаслідок соціально-політичних змін, розвитку науки та техніки, нових умов побуту для означення нового, раніше не відомого предмета або явища, або для висловлювання нового поняття [1, с. 125].

Спираючись на результати праць таких дослідників, як Н. Котелова, Т. Попова, В. Заботкіна, Н. Фельдман, І. Арнольд та ін., можемо окреслити основні характеристики неологізму: має тимчасову конотацію новизни, може бути зафіксований у словниках, має номінативну функцію, не має авторства.

Класифікуються неологізми за логіко-семантичними ознаками, а саме переліком понять, які нові слова позначають, або за способами словотвору. Класифікація останнього типу лежить в основі багатьох сучасних досліджень лексики [4, с. 215].

Як справедливо зазначає Л. Струганець, труднощі дослідження семантичних неологізмів зумовлені тим, що не завжди зрозуміло, чи нове значення вже сформоване, чи йдеться про розширення лексичної та синтаксичної сполучуваності слів [5, с. 180].

Семантична деривація – складний і багатогранний процес породження нових значень слів, який призводить до перебудови їх семантичної структури і впливає на всю лексико-семантичну систему мови загалом [6, с. 27].

Медичні терміни за структурою бувають кореневими, похідними, утвореними способом словоскладання та словосполучення, заснованого на метафоричному чи метонімічному перенесенні: *deltoidmuscle* – *дельтоподібний м'яз*, *drumfingers* – *барабанні пальці*, *pulmonary trunk* – *легеневий стовбур*, *frontal sinus* – *лобова пазуха*, *auricle* – *вушна раковина*, *spine* – *хребетний стовп*.

Надзвичайно часто в галузі медицини використовуються метафори для зразкового опису явища через порівняння з відомим предметом, що продукує метафорично скомбіновані поняття, мотивація яких перебуває в подібних елементах форми, функції та позиції: *swiss cheese appearance* – *хвороба легенів*; *balloon cell* – *клітина вірусного гепатиту*; *sponge kidney* – *дефект нирок, де вони заповнюються калюжами сечі*.

У медичній термінології метафора виникає як результат естетичного сприйняття об'єкта автором терміна. Автор навмисно намагається відобразити в терміні не тільки сутність спостережуваного патологічного процесу, а й особисте враження, яке він отримав під час дослідження певного об'єкта. Наприклад: *monkey hand* – *ортопедичний термін*, *taple syrup disease* – *спадкове захворювання при патології*, *seasickness* – *морська хвороба*, *kidney stones* – *камені (у нирках)*, *deltoid muscle* – *дельтовидний м'яз*, *saddle-shaped nose* – *сідлоподібний ніс*.

Прикметники або дієприкметники, які вказують на механічні рухи, часто використовуються для трансляції суб'єктивних відчуттів. Наприклад: *shooting pains* – *біль, що стріляє*, *cutting pains* – *ріжучі болі*.

Висока продуктивність метафоризації в медичній термінології, зумовлена здатністю метафори

формувати у свідомості адресата асоціативні пари, забезпечуючи надійну фіксацію інформації; до того ж метафорі притаманна наочність, що важливо в прагматичному аспекті.

У публіцистичній статті ми знайшли такий приклад метафоричного перенесення: *It seems that avocado hand is so commonplace, the British Association of Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgeons wants to warn people about the safety risk, with one doctor suggesting a safety label to be placed on avocados.* – Здається, що **поріз ножем для авокадо настільки звична справа, що Британська асоціація пластичних, реконструктивних та естетичних хірургів хоче попередити людей про ризик безпеки, до того ж один лікар пропонує наклеїти на авокадо етикетку безпеки** (2017) [12]. Термін *avocado hand* використовують хірурги для позначення серйозної травми руки, яка спричинена неправильним використанням ножа для розрізання авокадо.

Розглядаючи метафоризацію медичних неологізмів, ми звернулися до когнітивного вивчення метафори. У процесі нашої розвідки виявлено, що однією з найпоширеніших у медичній термінології є антропоморфна метафорична модель: *cell-owner* – клітина-власник, *dead pulp* – мертва пульпа, *foramen cecum* – сліпий отвір, *heart delirium* – фібриляція серця, *manager syndrome* – синдром менеджера.

В окрему групу антропоморфних метафор можна виділити модель із компонентом – власним ім'ям, що позначає, як правило, відому особистість: *Alice in Wonderland syndrome* – синдром Аліси в країні чудес, *Pickwickian syndrome* – синдром Піквіка, *Verlgofo's disease* – хвороба Верльгофа.

Антропоцентрична картина світу, безсумнівно, вплинула на метафоричне терміноутворення у представлених європейських мовах. З антропоморфною метафорою тісно пов'язана артефактна метафорична модель. Під час утворення медичних термінів за цією моделлю застосовуються найменування предметів побуту людини: *chamber of the heart* – серцева камера, *heart sac* – серцева сумка, *lacrima sac* – слізний мішок, *mouth floor* – дно порожнини рота, *vascular wall* – судинна стінка.

Метонімія – це перенесення назви за суміжністю, що здійснюється на основі постійного зв'язку в часі та просторі двох предметів, їх частин, дії та її результату. Основою метонімії можуть бути просторові, подієві, понятійні, синтагматичні та логічні відносини між різними категоріями, що належать дійсності та її відображенню в людській свідомості. Ця свідомість закріплена значеннями слів між предметами, особами, діями, процесами,

явищами, соціальними інститутами та подіями, місцем, часом. Наприклад: *madura boil* – мадурська стона, *abdominal brain* – сонячне сплетіння, *frontal sinus* – лобова пазуха, *ahilovo tendon* – ахіллове сухожилля тощо.

Приклад метонімії, який нам вдалося знайти в науковій медичній статті: *Tennis elbow is estimated to affect 1–3% of the adult population each year and is more common in the dominant arm.* – За оцінками, **тенісний лікоть (травматичний епіконділіт)** уражає 1–3% дорослого населення щороку і частіше трапляється на домінуючій руці (2019) [11]. Термін *tennis elbow* утворився способом перенесення значення за суміжністю на основі постійного зв'язку в часі та просторі двох предметів та їх частин. У медичному словнику *tennis elbow* має значення «болісне запалення сухожилля ліктьового м'яза, що виникає внаслідок перенапруження».

Наведені приклади демонструють, що метафоричне перенесення є продуктивним способом утворення термінів-неологізмів у галузі медицини. Науково-технічний прогрес спричиняє появу нових понять. Метафора дає можливість створити новий термін, доступний для запам'ятовування та усвідомлення. Таким чином, можна прогнозувати подальший розвиток медичної термінології загалом, а також окремих терміносистем, зокрема, способом метафоризації.

Морфологічні неологізми менш неологічні, тобто в них менший ступінь новизни, тому що вони створюються за зразками, які існують у мовній системі, та з морфем, які ній містяться.

Найчастіше неологізми утворюються за допомогою продуктивних префіксів і суфіксів. Зіштовхнувшись із незнайомим словом, у якому є продуктивний афікс, треба звернутися до словника. Дізнавшись у словнику значення афікса та основної частини слова, можна зрозуміти сенс усього поєднання.

Особливо продуктивними для утворення неологізмів є префікси «over-» та «under-», які вказують на надлишок та недолік чого-небудь відповідно, наприклад: *overaction* – гіперфункція, *overdose* – надмірна доза, передозування, *overbreathin* – гіпервентиляція, *underweight* – зниження маси; *undernourishment* – виснаження, гіпотрофія.

Суфікс «-er» використовується для утворення нового слова зі значенням людини, котра вчиняє дію, або приладу, пристрою: *sleeper* – людина, яка спить, *over-sleeper* – людина, яка спить більше, ніж потрібно, *downer* – депресант, *pain-killer* – анальгетик, *non-smoker and total*

abstainer – людина, яка не палить та повністю утримується від куріння.

У багатьох випадках афікси розширюють своє значення або змінюють його, наприклад: *antivaxxer* – людина, яка відмовляється вакцинуватися та вважає вакцини шкідливими, *to allergize* – викликати алергію.

Приклади, на які ми натрапили під час опрацювання текстів: *Some previvors may not know about the increased risk because their hereditary link to cancer has never been uncovered* – Деякі люди, які мають передракові клітини, можуть не знати про підвищений ризик, оскільки їх спадковий зв'язок із раком ніколи не був розкритий (2006) [7]. Етимологія утворення: *pre-* + *survivor*.

As part of a national clinical trial, the Orange County team of medical scientists are authorized to use the antiviral drug remdesivir – once developed to treat the Ebola virus-on certain COVID-19 patients hospitalized at UCI Medical Center in Orange. – У рамках національного клінічного випробування команда вчених-медиків округу Ориндж має право використовувати противірусний препарат «Ремдезивір», який колись був розроблений для лікування вірусу Еболи, на деяких пацієнтів із COVID-19, госпіталізованих у медичний центр UCI в Оранжі (2018) [10]. Для перекладу ми використали спосіб транслітерації. Ремдезивір – антивірусний препарат.

Two to four weeks after vaccination, the researchers found the median live-neutralizing antibody titer for the Pfizer and Moderna vaccines to be about 1,790 and 5,850, respectively. – Через два-чотири тижні після вакцинації дослідники виявили, що середній рівень живих нейтралізуючих антитіл для вакцин Pfizer і Moderna становить приблизно 1790 і 5850 (2014) [7]. Іменник *titer* – медичний термін, що використовується для позначення поняття *level* – рівень.

Словоскладання дуже часто використовується для утворення неологізмів. Найбільш поширеними моделями є N+N -> або A+N -> N, наприклад: *immunoreconstitution* – відновлення імунної реактивності організму, *dirtpill* – таблетка, що містить штами деяких бактерій для стимуляції імунної системи алергічних чи астматичних дітей, *unattachedpatient* – пацієнт, що перебуває на стаціонарному лікуванні і не має сімейного лікаря, *digital dementia* – погіршення пам'яті та когнітивних функцій через тривале використання цифрових пристроїв, *ape diet* – вегетаріанська дієта, яка акцентує увагу на соєвому білку, розчинній клітковині, горіхах та листових зеленних овочах.

У науковій статті медичної практики ми натрапили на такий приклад: *Despite these concerns, I argue that major restraints on the development of cosmetic neurology are not likely* – Незважаючи на ці занепокоєння, я стверджую, що серйозні обмеження розвитку косметичної неврології (використання фармацевтичних препаратів для посилення когнітивних функцій у здоровому мозку) малоімовірні (2006) [14]. Термін з'явився за моделлю A+N -> N.

В англійській мові з'явилися нові моделі словотвору. Найпродуктивніша з них така: *Abbr+N -> N*, наприклад: *C-spine* (*Cervical spine*) – шийний відділ хребта, *IV push* (*Intravenous push*) – швидке введення ліків внутрішньовенно.

Під час нашої розвідки нам вдалося знайти такий приклад: *Getting a C-tuck means having two surgeries in the same timeframe. Baby is born by c-section; the OB and team whisk baby away, and then a plastic surgeon comes in to remove some abdominal flesh, possibly doing some liposuction in the process* – Мати подвійне хірургічне втручання означає перенести дві операції за один і той же проміжок часу. Дитина народилася за допомогою кесаревого розтину; акушер і медсестри приймають пологи, а потім приходять пластичний хірург для видалення черевного тіла, тобто проведення ліпосакції (2013) [13]. Етимологія слова *C-tuck* – *caesarean section* + *tummy tuck*.

Моделі неологізмів, які утворюються завдяки конверсії, N->V і V->N значно поменшили свою активність. Це пов'язано з тим, що в англійській мові іменники дуже легко утворюються від дієслів способом афіксації. Приклади конверсії: *to street* – звільнити небезпечну психічнохвору особу з лікарні через відсутність приватних чи державних місць, *to drug* – давати препарати

Скорочення – найбільш продуктивний та регулярний спосіб утворення морфологічних неологізмів в останні десятиліття. Цей спосіб є наочним прикладом, що відображає тенденцію до раціоналізації мови. Виділяють чотири види скорочень: неологізми-аббревіатури; неологізми-акроніми; неологізми-усічення; злиття, еліпсис та телескопію.

Телескопія – це спосіб утворення нового слова способом поєднання повної або скороченої основи двох слів, наприклад: *cyberchondriac* (*cyberspace* + *hypochondriac*) – людина, яка уявляє, що має певну хворобу, тому що її симптоми збігаються з описаними на сайті охорони здоров'я в Інтернеті; *obesogen* (*obesity* + *pathogen*) – хімічна речовина, що призводить до ожиріння; *flu-pati* (*flu* + *tsunami*) – переважна кількість випадків грипу в одному районі одночасно.

Популярним у 2020 році став термін *telemedicine* – телемедицина (використання комп'ютерних та телекомунікаційних технологій для обміну медичною інформацією). Цей термін утворено способом поєднання слів “telephone” та “medicine”. Можемо навести такий приклад використання: *Telemedicine has become a means of 'forward triage,' which is when patients are triaged before they ever visit an emergency department, amid the COVID-19 pandemic.* – **Телемедицина** стала засобом «передньої медичної допомоги», тобто коли пацієнтам надають першу медичну допомогу до того, як вони відвідають відділення невідкладної допомоги, в умовах пандемії COVID-19 (2020) [9].

В опрацьованих текстах нам вдалося знайти такий приклад: *Politically and economically, the country can't really afford a second wave of panic like this first one, let's try to keep **Ebolanoia** under control* – Політично та економічно країна не може дозволити собі другу хвилю паніки, саме такої, як перша, тож давайте спробуємо тримати **страх Еболи** під контролем (2014) [8]. Етимологія терміна *Ebolanoia* – *Ebola* + *paranoia*.

Еліпсис характеризується видаленням одного з компонентів словосполучення, наприклад: *gastric “gastric ulcer”* – виразка шлунка, *cord “spinal cord”* – спинний мозок.

Розповсюдженим типом скорочення є аббревіатури та акроніми, наприклад: *TB – tuberculosis AIDS (Acquired immune deficiency syndrome)* – СНІД, синдром набутого імунodefіциту, *CMV (cytomegalovirus)* – цитомегаловірус, *BCG (bacille bilie de Calmette-Guerin tuberculosis vaccine)* – вакцина проти туберкульозу від палички Кальмета-Герена, *NSAID (Nonsteroidal Anti-inflammatory Drug)* – нестероїдний протизапальний препарат, *ALOC (Acute Loss of Consciousness)* – гостра втрата свідомості, *IGS (image-guided surgery)* – відеокерована хірургія.

Досить цікавим є явище лексикалізації графічної аббревіатури. При цьому в неї з'являється алфавітна вимова, як-от *BP (blood pressure)* – кров'яний тиск, *GP (general practitioner)* – лікар загальної практики, *GB (gallbladder)* – жовчний міхур, *OD (occupational disease)* – професійне захворювання, або звукова, у результаті якої утворюються акроніми. Найчастіше алфавітний спосіб вимови відбивається в орфографічному оформленні: *bee-pee – blood pressure, geepee – general practitioner* [3, с. 112].

Акроніми відрізняються від аббревіатур тим, що вимовляються як одне слово, в яке вставляється додаткова літера: *possum (patient-operated*

selector mechanism) – селекторний механізм, керований безпосередньо пацієнтом, *mulibreu panism (muscle, liver, brain, eyes)* – захворювання, яке характеризується глибокою затримкою росту та характерними аномаліями м'язів, печінки, мозку та очей.

Приклад із наукової статті, яку ми опрацьовували: *A vaccine for severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2) is needed to control the coronavirus disease 2019 (COVID-19) global pandemic.* – Вакцина від **важкого гострого респіраторного синдрому коронавірус 2 (SARS-CoV-2)** потрібна для боротьби з глобальною пандемією коронавірусної хвороби 2019 (COVID-19) (2014).

Усічення – відтинання елементів твірної основи суфіксів, префіксів, коренів, складів, частин складного слова, наприклад: *dial (dialysis)* – діаліз, *lab (laboratory)* – лабораторія, *lap (laparotomy)* – лапаротомія, *inj (Injection)* – ін'єкція, *psych* – психіатрія або психіатричне відділення, *pre-op (preoperative)* – передопераційний тощо.

Для правильного розуміння та перекладу термінів необхідно знати морфологічну будову термінів, семантичні особливості, що відрізняють їх від загальноновживаних слів, основні типи термінів-словосполучень, структурні особливості та специфіку вживання.

Під час перекладу новоутворень українською мовою необхідно обов'язково враховувати контекст, структурно аналізувати лексичні одиниці, звертатися до екстралінгвістичних знань.

Є кілька прийомів, які дозволяють передати слова однієї мови засобами іншої, як-от калькування (заміна складників англійського слова (морфем або слів) їх лексичними відповідниками української мови), транслітерація (літери, що складають слово англійською мовою, передаються літерами української мови), транскрипція (передання літерами української мови звучання слова англійською) і описовий переклад.

Найчастіше під час перекладу (з метою уникнення неточностей та непорозуміння) доводиться вдаватися до описового перекладу (*accidentist – лікар-стоматолог, який допускає помилки в лікуванні*) та калькування (*liposculpture – ліпопластика*).

Результати дослідження дозволяють підсумувати, що неологізація підмови медицини є тим явищем, яке відповідає за формування номінантів, що позначають нові елементи внутрішнього та зовнішнього світу людини, сприяючи розвитку медичної науки та наукового пізнання.

До семантичної деривації належать такі способи утворення медичних неологізмів, як словоскладання і словосполучення, засновані на метафоричному чи метонімічному перенесенні. Серед морфологічної деривації ми виділили такі способи утворення неологізмів: афіксацію, словоскладання, конверсію та скорочення. Таким чином, дослідження показало, що найбільш продуктивним способом утворення неологізмів в англійській мові є морфологічний, що говорить про відданість традиційним способам терміноутворення.

Ми виявили такі труднощі, з якими може зіштовхнутися перекладач під час перекладу неологізмів мови медицини, як відсутність словникової відповідності в мові перекладу та неповна відповідність значень слів вихідної мови з різними словами в мові перекладу. Саме тому в практичній частині під час перекладу неологізмів нами використовувався описовий переклад, або переклад за аналогією, за допомогою перестановки компонентів, семантичного та фразеологічного калькування, а також транслітерації.

Отримані результати дослідження можуть бути використані для подальшого вивчення неологізмів сфери медицини, відстеження їх становлення в мові, визначення подальших тенденцій утворення та розвитку лексики в медичній галузі.

Отримані результати дослідження можуть бути використані для подальшого вивчення неологізмів сфери медицини, відстеження їх становлення в мові, визначення подальших тенденцій утворення та розвитку лексики в медичній галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Алексеева И.С. Введение в переводоведение : учебное пособие. Санкт-Петербург : Филологический факультет СПбГУ; Москва : Издательский центр «Академия», 2004. 352 с.
2. Гладка В.А. Поняття «неологізм» у світлі сучасних лінгвістичних парадигм. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. 2009. Вип. 11. С. 170–177.
3. Зубова Л.Ю. К вопросу об особенностях и трудностях перевода английских медицинских сокращений. *Вестник ВГУ*. Вип. 2. 2005. С. 107–113.
4. Пасева А.Д. Неологизмы, их типы и пути формирования в современном русском языке. *Таврический научный обозреватель*. 2016. Вип. 6. С. 213–215.
5. Струганець Л.В. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ століття : монографія. Тернопіль : Астон, 2002. 352 с.
6. Тропіна Н.П. Семантична деривація в сучасній російській мові : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.02. Київ, 2004. 36 с.
7. Study says Johnson & Johnson vaccine immune response is lower but more durable than Pfizer and Moderna. *BostonGlobe* : вебсайт. URL: <https://www.bostonglobe.com/2021/10/15/business/study-says-johnson-johnson-vaccine-immune-response-is-more-durable-than-pfizer-moderna/> (дата звернення 17.10.2021).
8. SARS-CoV-2 mRNA vaccine design enabled by prototype pathogen preparedness. *Nature* : вебсайт. URL: <https://www.nature.com/articles/s41586-020-2622-0> (дата звернення 02.10.2021).
9. Telemedicine, the current COVID-19 pandemic and the future: a narrative review and perspectives moving forward in the USA. *NCBI* : вебсайт. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7437610/> (дата звернення 29.08.2021).
10. UCI researchers will test former Ebola drug as part of coronavirus clinical trial. *OcRegister* : вебсайт. URL: <https://www.ocregerister.com/2020/03/23/uci-researchers-will-test-former-ebola-drug-as-part-of-coronavirus-clinical-trial/> (дата звернення 01.09.2021).
11. Tennis elbow: A clinical review article. *Science Direct* : вебсайт. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0972978X1930248X> (дата звернення 15.09.2021).
12. 'Avocado hand' is sending people to the ER because people don't know how to cut their fruit. *SfGate* : вебсайт. URL: <https://www.sfgate.com/food/article/Avocado-hand-injury-ER-knife-surgery-11139493.php> (дата звернення 03.09.2021).
13. C-Tucks: Genius Idea or Scary Trend? *TheBumb* : вебсайт. URL: <https://www.thebump.com/a/c-tucks> (дата звернення 17.06.2021).
14. Cosmetic neurology: the controversy over enhancing movement, mentation, and mood. *PubMed* : вебсайт. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15452285/> (дата звернення 17.06.2021).